

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบ

จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จังหวัดสมุทรปราการ

**Factors affecting the solvency of commercial bank debtors affected by the COVID-19
situation, Samut Prakan Province**

นางสาวธมลวรรณ ชะเต

**การศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย**

ผู้รับผิดชอบบทความ

Miss.Tamonvun Chata

Master of Business Administration, Industrial Management Program

Ramkhamhaeng Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกิดจากโรคระบาดโควิด-19 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากร ในจังหวัดสมุทรปราการ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Non-probability Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ (Parentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากความแตกต่างระหว่างกลุ่มหากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

ผลการวิจัย พบว่า ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 31-39 ปี สถานภาพโสด และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเป็นบริษัท/ลูกจ้างเอกชน รายได้เฉลี่ยของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ 20,001-30,000 บาท/เดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท/เดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2-4 คน ลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ส่วนมากมีหนี้สินกับสถาบันการเงินทั้งหมด ไม่เกิน 2 สถาบัน มีจำนวนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเฉลี่ย มากกว่า 1,000,000 บาท มีภาระผ่อนชำระหนี้สินต่อเดือน จำนวน 10,001-30,000 บาท โดยมีหนี้สินประเภทผ่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ในรอบ 5 เดือนที่เกิดโรคระบาดโควิด-19 ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้น้อยกว่าเดิม หลังรัฐบาลมีการคลายล็อกดาวน์สถานการณ์โควิด-19 ลูกหนี้ส่วนใหญ่จึงสามารถชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ได้เท่าเดิม

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยผลกระทบภายนอก ลูกหนี้ให้ความสำคัญมากที่สุดกับภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาหลังเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคลจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลทำให้ลูกหนี้มีการปรับหรือมีการลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาชำระหนี้มากที่สุด และปัจจัยด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ลูกหนี้ให้ความสำคัญมากกับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของเจ้าหนี้และความเข้าใจในมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้และวิธีการชำระหนี้ตามมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ปัจจัยทางด้านการมั่นคงในการทำงานในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ลูกหนี้เลือกที่จะเก็บเงินและชะลอการลงทุนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ควรนำไปเป็นหลักในการพิจารณาการให้สินเชื่อให้กับลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 เพื่อลดปัญหาการค้างชำระเงินกู้ของลูกหนี้และธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ไม่มีสามารถในการชำระหนี้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พร้อมทั้งให้คำแนะนำและประชาสัมพันธ์มาตรการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือลูกหนี้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ให้ลูกหนี้ทราบเพื่อลดปัญหาการค้างชำระหนี้ต่อไป

คำสำคัญ : ข้อมูลส่วนบุคคล, ข้อมูลการกู้เงินและการชำระเงินกู้, ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) To study the demographic factors affecting the solvency of commercial bank debtors who were affected by the COVID-19 situation. 2) To study the factors caused by the COVID-19 epidemic affecting the debt servicing ability of commercial bank debtors.

The sample of this time was the population of Samut Prakan Province obtained by non-probability Sampling method with a total of 400 people, by using questionnaires as a tool for data collection. The statistics used for the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The statistics were tested by t-

test, one-way ANOVA, and found the differences between the groups, if differences were found between the groups, a pairwise comparison test would be performed using the LSD method.

The results of the research showed that most of the commercial bank debtors were female, average age 31-39 years. The status was single and had a bachelor's degree. Most of them had a career as a company / private employee. The average income of commercial bank debtors was 20,001-30,000 baht / month, and average monthly expenditure was 10,001-20,000 baht / month. The average number of household members was 2-4 people. Most commercial bank debtors had total liabilities of not more than 2 financial institutions, had an average approved loan amount of more than 1,000,000 baht, had a monthly repayment obligation of 10,001-30,000 baht, with the majority of home installment liabilities. In the five months of the COVID-19 epidemic, debtors were able to pay less debt. However, after the government loosened the lock down on the COVID-19 situation, most of the debtors were able to pay the debts to commercial banks just like before.

The hypothesis testing found that, among external factors, debtors were most concerned with the sluggish economy following the COVID-19 outbreak. It had the greatest effect on the solvency of commercial bank debtors. Personal financial factors from the COVID-19 epidemic resulted in the debtor having the greatest adjustment or reduction in daily expenses to bring debt repayment, and debtors attached great importance to measures to assist creditors 'debtors and their understanding of creditors' assistance measures and debt repayment methods based on measures to assist creditors during the COVID-19 epidemic. on the job security factor, in the COVID-19, As a result, debtors choose to keep their money and delay their investment as much as possible.

Suggestions from this research are that commercial banks should be used as the basis for considering credit granting to commercial bank customers in the situation of the COVID-19 epidemic to reduce the problem of deferring loan payments for debtors, and commercial banks should have measures to assist debtors who are unable to pay their debts in the COVID-19 epidemic, as well as providing advice and publicize measures to help debtors in the situation of the COVID-19 epidemic to the debtors in order to further reduce the overdue problem.

Keywords: personal information, loan and payment information, solvency of commercial bank debtors

บทนำ

โลกได้รู้จักไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นับตั้งแต่ประเทศจีนประกาศพบผู้ป่วยติดเชื้อที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ เมื่อเดือนธันวาคม 2562 ซึ่งปัจจุบันกำลังแพร่ระบาดไปทั่วโลกในขณะนี้ จากการแพร่ระบาดกระจายไปในหลายพื้นที่ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือโควิด-19 ไวรัสนี้ทำให้ผู้ป่วยมีอาการปอดอักเสบรุนแรงจนถึงแก่ชีวิตได้ การแพร่เชื้อของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนผ่านการไอ จาม หรือสัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ป่วย ส่งผลให้ไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือโควิด-19 ระบาด

ไปในแต่ละประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็ว จุดเริ่มต้นการระบาดของโรคสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือโควิด-19 ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2563 พบผู้ป่วยหญิงจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศไทยเป็นคนแรก และมีการระบาดไปอย่างต่อเนื่องในช่วงตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นไป จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการที่เข้มข้น เพื่อควบคุมการระบาดในประเทศไทยส่งผลให้เศรษฐกิจในประเทศหยุดชะงัก มาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่รัฐบาลประกาศใช้ในการระงับการระบาดของโรคโควิด-19 มีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยและยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก ทำให้ภาพรวมของเศรษฐกิจเติบโตช้า จนทำให้ GDP ของประเทศไทยมีตัวเลขอยู่ที่ -5% ซึ่งเป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล จากมาตรการล็อกดาวน์ 2 เดือนทุกจังหวัดในประเทศไทย ทำให้ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการที่นักท่องเที่ยวลดลง 60 %จากปีที่แล้ว การขาดตอนของห่วงโซ่การผลิตในประเทศ ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปีนี้อาจต่ำกว่าปีที่แล้วเป็นอย่างมาก (By Krungsri Learn Learn)

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะ มนุษย์เงินเดือน ที่ได้รับผลกระทบจากที่บริษัทขาดรายได้ ทำให้บริษัทหาทางออกด้วยการลดต้นทุน เช่น ลดเงินเดือน ลดค่าใช้จ่ายต่างๆ ลง หรือบางบริษัทได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 จนต้องปิดกิจการลง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือ สมพันธ์ เปิดเผยภาวะสังคมไตรมาส 1/63 ว่า ประเทศไทยมีแรงงาน 37.4 ล้านคน ลดลง 0.7% จากปีก่อน โดยไตรมาสนี้โควิด-19 ยังไม่แสดงผลกระทบมากนัก เห็นได้จากสถานประกอบการขอใช้มาตรา 75 เพื่อหยุดกิจการชั่วคราว 570 แห่ง โดยมีแรงงานต้องหยุดงาน แต่ยังได้เงินเดือนราว 1.2 แสนคน คาดว่าไตรมาส 2 จะมีเพิ่มขึ้น ขณะที่อัตราการว่างงานอยู่ที่ 3.9 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงาน 1.03% เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่อยู่ 0.92% อย่างไรก็ตาม จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโควิด-19 คาดว่า จะเพิ่มความเสี่ยงการถูกเลิกจ้างในไทยราว 8.4 ล้านคน โดยอาจจะเห็นการเคลื่อนย้ายแรงงาน เช่น ย้ายสาขา ย้ายงาน ฯลฯ โดยกลุ่มที่เสี่ยงเลิกจ้างประกอบด้วย ภาคการท่องเที่ยว คาดว่าจะได้รับผลกระทบ 2.5 ล้านคน จากแรงงานรวมที่มีอยู่ 3.9 ล้านคน , ภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะได้รับผลกระทบ 1.5 ล้านคน จากแรงงานทั้งหมด 5.9 ล้านคน ภาคบริการอื่นที่ไม่ใช่ท่องเที่ยว เช่น สถานศึกษา โรงเรียนกวดวิชา ตลาดสด ห้าง คาดว่าได้รับผลกระทบ 4.8 ล้านคน จากแรงงานทั้งหมด 10.3 ล้านคน และ ในส่วนภาคเกษตร คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยแล้งรวม 6 ล้านคน แบ่งเป็นในพื้นที่ที่เกิดภัยแล้ง 3.9 ล้านคน และ พื้นที่อื่น ๆ 2.1 ล้านคน ดังนั้นปี 2563 คาดว่า เมื่อการแพร่ระบาดของโควิด-19 คลี่คลายลงจะส่งผลให้การจ้างงานกลับมา และ ทำให้ภาพรวมทั้งปี 2563 มีการเลิกจ้างรวม 2 ล้านคน คิดเป็น 3-4% ของการจ้างงานในไทยทั้งหมด ซึ่งถือว่ามากกว่าค่าเฉลี่ยการเลิกจ้างเดิมที่อยู่ราว 3-4 แสนคนต่อปี หรือ ราว 1% อย่างไรก็ตาม มองว่าการเลิกจ้างราว 2 ล้านคนถือว่าใกล้เคียงกับช่วงวิกฤตปี 2540 โดยจากสถานการณ์ที่ต้องจับตามอง คือ กลุ่มเด็กจบการศึกษาใหม่ในปีนี 5.2 แสนคนอาจจะไม่มีตำแหน่งรองรับได้ทั้งหมดจึงต้องมีมาตรการสร้างงาน และ จ้างงาน โดยมองว่าเป็นกลุ่มที่มีโอกาสหางาน เพราะมีทักษะด้านดิจิทัล ซึ่งอาจจะทำงานในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูลด้านดิจิทัล แต่โครงการจากเงินกู้ก็ไม่สามารถจ้างงานได้ทั้งหมด กระทรวงพาณิชย์ รายงานยกเลิกกิจการล่าสุดเดือนเม.ย.รวม 817 แห่ง โดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก หรือ SME ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจ โรงแรม บริการจัดการ และ พัฒนาโรงแรมทั้งอาคารที่พักอาศัย , ภัตตาคาร ร้านอาหาร บาร์ ไนท์คลับ , ธุรกิจผลิต และ จำหน่ายซีเมนต์ และ

สินค้าวัสดุก่อสร้างครบวงจร ซึ่งธุรกิจดังกล่าวกระจายตัวไปทั่วประเทศ ไม่ได้จุกตัวที่กรุงเทพฯ แต่เพียงอย่างเดียว (elfin Review 11 มิถุนายน 2563)

สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ยังส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องต่อระบบเศรษฐกิจแม้ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2563 รัฐบาลได้ผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ที่ช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจได้กลับมาขับเคลื่อนได้อีกครั้งหนึ่ง แต่ผลกระทบที่มีต่อรายได้ของประชาชนยังต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวและกลุ่มลูกหนี้ธนาคารคือกลุ่มคนที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดเนื่องจากในช่วงสถานการณ์ปกติกู้เงินเหล่านี้มีศักยภาพในการชำระหนี้สิน แต่มาตรการต่างๆที่กำหนดออกมาเพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ส่งผลให้กลุ่มลูกหนี้ธนาคารมีความสามารถในการชำระหนี้สินลดลง และมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นหนี้เสีย (NPL) ทั้งในรูปของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เพื่อเป็นการช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้เหล่านี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกมาตรการช่วยเหลือร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์และกลุ่มลูกหนี้เหล่านี้ แต่ถึงแม้แบงก์ชาติ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจและผู้ให้บริการทางการเงินได้ร่วมกันออกมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะลูกหนี้ของธนาคาร แต่ก็อาจยังไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยให้สามารถผ่านช่วงที่มีความไม่แน่นอนสูงนี้ไปได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย 19 มิถุนายน 2563)

จากสถานการณ์ที่เกิดโรคระบาดโควิด-19 ในเดือน ก.พ.- มี.ย.2563 รัฐบาลใช้ ล็อกดาวน์ ทุกจังหวัดในประเทศ ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงักส่งผลให้ห่วงโซ่การผลิตหยุดชะงักไปด้วย ซึ่งมีผลกระทบต่อลูกจ้าง แรงงานประชาชนทั่วไป เป็นอย่างมากทำให้รายได้ลดลง ขาดสภาพคล่องทางการเงิน มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ในช่วงเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้มากขึ้นอย่างน้อยเพียงใด เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการให้สินเชื่อของธนาคารและเพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันการค้างชำระหนี้และสามารถใช้ข้อมูลในการวิจัยในการช่วยเหลือลูกหนี้ เพิ่มมาตรการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ของธนาคารให้สามารถชำระหนี้ได้หรือทำให้ทราบถึงมาตรการในการช่วยเหลือของเจ้าหนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการกู้และการชำระเงินกู้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19
2. ปัจจัยด้านการกู้และการชำระเงินกู้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19
4. ปัจจัยด้านการกู้และการชำระเงินกู้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์

คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19หรือไม่
2. ปัจจัยด้านการกู้และการชำระเงินกู้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ต่างกันหรือไม่
3. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบหรือไม่
4. ปัจจัยด้านการกู้และการชำระเงินกู้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19 กับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบหรือไม่

ขอบเขตงานวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณสำหรับการศึกษาในครั้งนี้โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชากรวัยคนทำงานในเขต จ.สมุทรปราการ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชากรวัยคนทำงานในเขต จ.สมุทรปราการ จำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรคนวัยทำงานใน จ.สมุทรปราการทั้งหมด 1,889,424 คน ตามสูตรตามน้า Taro Yamane (Taro Yamane, 1973 : 125,อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549,หน้า 47)
3. ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables ประกอบด้วย

- ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่

1. อายุ
2. เพศ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. สถานภาพ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
7. ระดับรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

8. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- ปัจจัยด้านการกู้และการชำระหนี้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19
 1. จำนวนเจ้าหนี้
 2. วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ
 3. จำนวนหนี้ที่ต้องผ่อนชำระ
 4. ความสามารถในการชำระหนี้ในรอบ 5 เดือนที่ผ่านมา
 5. ความสามารถในการชำระหนี้หลังคลายล็อกดาวน์

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ประกอบด้วย

- ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19
- 4 สถานที่ศึกษาที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ เขตพื้นที่ อ.เมือง จังหวัดสมุทรปราการ
 - 5 ระยะเวลาในการศึกษา เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2563
 - 6 สถิติที่ใช้ในการวิจัยสำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ (Parentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากความแตกต่างระหว่างกลุ่มหากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับที่

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการกู้และการชำระหนี้ในสถานการณ์เกิดโรคระบาดโควิด-19มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์

บททวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ หมายถึง ลักษณะของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปโดยความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์มีผลให้มีอิทธิพลต่อการสื่อสารซึ่งอาจจำแนกออกเป็นกลุ่ม คือ เพศ (Sex) อายุ (Age) การศึกษา (Education) ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Social and Economic Status) หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลโดยมีรายงานหลายเรื่องที่ได้พิสูจน์แล้วว่า ระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของมนุษย์จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของเขาเหล่านั้น (พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร : 2529 หน้า 312-315)

ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ในหน่วยงานหรือในองค์กรต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยพนักงานหรือบุคลากรในระดับต่างๆ ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกที่แตกต่างกันมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์ หรือภูมิหลังของบุคคลนั่นเอง (วชิรวัชร งามละม่อม : 15 กันยายน พ.ศ. 2558)

แนวคิดเรื่องหนี้สินและความสามารถในการชำระหนี้

ความหมายของการบริหารจัดการหนี้คือ กระบวนการบริหารและจัดการหนี้ ไม่ให้เกิดหนี้ค้างชำระและแก้ไขหนี้ค้างชำระอย่างเป็นระบบ ทำให้ลูกหนี้ ชำระหนี้คืนได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ : 2558)

หนี้สิน (Liability) หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการที่ต้องจ่ายชำระคืนแก่บุคคลภายนอกในอนาคต ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น เจ้าหนี้การค้ำเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชี เจ้าหนี้จำนอง เป็นต้น หนี้สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมายถึง ภาระผูกพันที่กิจการต้องชำระคืนภายในระยะเวลา ไม่เกิน 1 ปี เช่น เจ้าหนี้การค้ำเงินเบิก เกินบัญชีธนาคาร เงินกู้ยืมจากธนาคารระยะสั้น ตัวเงินจ่าย เป็นต้น
2. หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liabilities) หมายถึงหนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกิจการเช่นเงินกู้ระยะยาว หนี้กู้ยืมพันธบัตรเงินกู้ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

แนวคิด 5R เมื่อโรคระบาดโควิด-19 แพร่ระบาดไปในหลายพื้นที่ทั่วโลก ผู้คนล้มตาย เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจทั้งในภูมิภาคและตลาดโลก อีกหลายชีวิตตกงาน สูญเสียรายได้ ไม่สามารถที่จะพยุงธุรกิจของตนขึ้นมาได้ ทำให้สภาพคล่องทางการเงินและธุรกิจหยุดชะงัก ซึ่งผลกระทบนี้ส่งผลต่อธุรกิจในหลายด้าน ทั้งขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ ผู้ที่ปรับตัวเท่านั้นจึงจะอยู่รอด การดิ้นรนเพื่อต่อสู้กับโรคระบาดและผลกระทบจึงเกิดขึ้น วันนี้ BAMS ได้นำแนวคิด 5R มาเสนอเพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบแผน กลยุทธ์ ธุรกิจควรทำในช่วงวิกฤติโควิด-19 ระบอบ (BAMS 13 มิถุนายน 2563)

1.Re-tool การปรับเปลี่ยนการใช้เครื่องมือ และ วิธีการทำงาน ธุรกิจจะเดินต่อไปได้ด้วยการปรับตัว การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มกำลังการผลิตให้ตอบโต้กับความต้องการ และลดความเสี่ยงและความผิดพลาดที่อาจจะเกิดกับตัวบุคคล เครื่องมือต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าแก่การลงทุน อาทิ การปรับเปลี่ยนการทำงานจากทำงานที่บริษัทเป็นทำงาน ก็ต้องหาเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้การประชุมและการติดตามงานดำเนินไปได้ด้วยดี ซึ่งในปัจจุบันมี application มากมาย อาทิ Zoom, BAMS หรือ line

ที่ช่วยให้การทำงานสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือการซื้ออาหารผ่านทาง delivery เพื่อลดโอกาสการติดเชื้อ ผู้ประกอบการต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการขายและการบริการลูกค้าให้เหมาะสม

2. **Re-target** การปรับกลุ่มเป้าหมายเมื่อสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยน บริษัทก็ต้องหากกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ เพื่อความอยู่รอด ลองมองหาโอกาสทางธุรกิจและเจาะตลาดเพื่อเพิ่มผลประกอบการใหม่ ๆ อาทิ กลุ่มผู้ผลิตโทรศัพท์อาจไปหาตลาดในการถ่ายรูปเพิ่มขึ้น หรือเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน กลุ่มโรงแรม สามารถเป็นที่พักให้แก่ผู้ต้องการกักตัว หรือจากคนไทย อาจขยายไปเป็นลูกค้าต่างประเทศ

3. **Re-business** ต่อยอดธุรกิจโดยลองมองหาแนวทางการหารายได้ใหม่ เช่น ธุรกิจโรงแรมที่มีร้านอาหาร ให้ลองปรับเปลี่ยนมาขายอาหาร โดยส่งอาหารผ่านบริการ Food Delivery

4. **Re-process** ปรับกระบวนการตัดลดทอนกระบวนการที่ไม่จำเป็น ลดจุดอ่อนของการทำงานหรือกระบวนการที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ การต่อสายตรงมาที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องผ่านโอเพอร์เรเตอร์เพื่อรับเรื่อง หรือปรับการทำงานให้เป็นเชิงรุกมากยิ่งขึ้น

5. **Re-unite** ร่วมมือกันธุรกิจจะดำเนินไปไม่ได้ ถ้าปราศจากการร่วมมือกันของทุกคน จากทุกฝ่ายงานธุรกิจหรือบริษัทที่ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ซึ่งกระทำโดยการระบุปัญหาสำหรับการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์และการตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้ได้ใช้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจาก ตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม โดยให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทุกด้าน โดยเขียนข้อความคำถามต่างๆ ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งแนะนำและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และนำค่าของคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญนี้ความสอดคล้อง (Index of Congruence) โดยจะคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป และหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จากนั้นรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตรของ IOC ดังนี้ (ถัดาวัดย์ เพชร โรจน์และอจรา ธานีประศาสน์, 2547: น.145-146)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

$$\begin{array}{lll} \sum & \text{แทน} & \text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ} \\ R & \text{แทน} & \text{คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ} \\ N & \text{แทน} & \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ} \end{array}$$

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

+1 หมายถึง คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือนิยามศัพท์

-1 หมายถึง คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือนิยามศัพท์

เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

ค่า $IOC \geq .50$ หมายความว่า คำถามนั้นตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า $IOC < .50$ หมายความว่า คำถามนั้นไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.805

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุดจากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) ของ Cronbach's Alpha ได้ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้เท่ากับ 0.950

2. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

3. แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามที่ได้และให้กรรมการคุมการค้นคว้าอิสระตรวจสอบอีกครั้งเพื่อที่จะได้เก็บข้อมูล

4. ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วสำเนาแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 370 ชุดไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชากร ในจังหวัดสมุทรปราการ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Non-probability Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากความแตกต่างระหว่างกลุ่มหากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของLSD

สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามาจากประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.50 และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 31-39 ปี สถานภาพ โสดและมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเป็นบริษัท/ลูกจ้างเอกชน รายได้เฉลี่ยของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ 20,001-30,000 บาท/เดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท/เดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2-4 คน ลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ส่วนมากมีหนี้สินกับสถาบันการเงินทั้งหมด ไม่เกิน 2 สถาบัน มีจำนวนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเฉลี่ย มากกว่า 1,000,000 บาท มีภาระผ่อนชำระหนี้สินต่อเดือน จำนวน 10,001-30,000 บาท โดยมีหนี้สินประเภทผ่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ในรอบ 5 เดือนที่เกิดโรคระบาดโควิด-19 ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้น้อยกว่าเดิม หลังรัฐบาลมีการคลายล็อกดาวน์สถานการณ์โควิด-19 ลูกหนี้ส่วนใหญ่จึงสามารถชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ได้เท่าเดิม

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยผลกระทบภายนอก ลูกหนี้ให้ความสำคัญมากที่สุดกับภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาหลังเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคลจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลทำให้ลูกหนี้มีการปรับหรือมีการลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาชำระหนี้มากที่สุด และปัจจัยด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ลูกหนี้ให้ความสำคัญมากที่สุดกับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของเจ้าหนี้และความเข้าใจในมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้และวิธีการชำระหนี้ตามมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ปัจจัยทางด้านการมั่นคงในการทำงานในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ลูกหนี้เลือกที่จะเก็บเงินและชะลอการลงทุนมากที่สุด

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย (Discussion of the results)

การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แยกตามเพศที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ต่างกัน พบว่า เพศชายและหญิง มีระดับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ แตกต่างกัน หากพิจารณารายด้านพบว่า ด้านปัจจัยผลกระทบจากภายนอก ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน และ ปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคลและปัจจัยด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ **วรรณฎฐกานต์ นุชพุ่ม (2557)** ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร เพศของกลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นบวก เนื่องจากการกำหนดรูปแบบการลงข้อมูลเกี่ยวกับเพศถูกสร้างตัวแปล Dummy

ซึ่งกำหนดให้เพศชายมีค่าเป็น 0 เพศหญิงมีค่าเป็น 1 แสดงว่าเพศหญิง มีโอกาสจะมีพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนเพิ่มขึ้น 1.098 มากกว่าเพศชายโดยที่ปัจจัยอื่นยังคงที่

การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แยกตาม อายุ สถานภาพ อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่ต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดงานวิจัยของ **ศุภกร อิมสุข (2561)** ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) อายุ อาชีพ สถานภาพ จำนวนบุคคลที่อยู่ใน อุปการะวงเงินกู้ยืม สัดส่วนเงินผ่อนชำระต่อรายได้ ระยะเวลาในการชำระคืนเงิน การแบ่งงวด การชำระและวัตถุประสงค์การใช้สินเชื่อ ไม่มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้

การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ แยกตามระดับการศึกษา พบว่า ปัจจัยผลกระทบจากภายนอกและปัจจัยด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคล พบว่ากลุ่ม ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความสามารถในการชำระหนี้มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญา เนื่องจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติที่ต่ำและยอดผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรรณิ สมตัว (2559)** ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ สินเชื่อสินเชื่อของธนาคารออมสิน สาขาจะนะ จังหวัดสงขลา ระดับการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อของรัฐ

การศึกษาปัจจัยด้าน รายได้ของลูกหนี้ต่อเดือน และรายจ่ายของลูกหนี้ต่อเดือนที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ **แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารสินเชื่อ** สินเชื่อมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทั้งต่อผู้บริโภค หน่วยธุรกิจสถาบันการเงิน และ นโยบายของรัฐบาล การให้สินเชื่อนั้นจะต้องพิจารณารายได้ของลูกหนี้ด้วย หากลูกหนี้ มีรายได้หรือมีความสามารถในการหารายได้สูง ก็จะทำให้จะสามารถชำระหนี้ต่อเดือนได้ ถ้าเป็นหนี้เพิ่มอีกอาจมีปัญหา ในการจ่ายคืน รายได้ของลูกหนี้จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากภาวะเศรษฐกิจซบเซาย่อมส่งผลให้เกิดการชะลอตัวทางธุรกิจและการจ้างงานที่น้อยลง รายได้ของบุคคลก็ลดลงตาม รายได้ของลูกหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ คือ เมื่อมีรายได้ต่ำจะมีโอกาสที่ลูกหนี้จะผัดผ่อนชำระหนี้สูง และรายจ่ายต่อเดือน ของลูกหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ คือ การที่มีรายจ่ายต่อเดือนสูงจะทำให้เกิดการผัดผ่อนชำระหนี้สูงนั้นย่อมไม่เป็นจริงเสมอไป

การศึกษาจำนวนภาระในการผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือน ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ลูกหนี้ที่มีภาระในการผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือนสูง จะมีความสามารถในการชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ต่ำกว่าลูกหนี้ที่มีภาระในการผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือนน้อย การศึกษาจำนวนหนี้สินที่มีกับสถาบันการเงินพบว่า ปัจจัยผลกระทบจากภายนอก ปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคลและปัจจัยด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์มีจำนวนหนี้สินที่มีกับสถาบันการเงินมากยิ่งขึ้น ส่งผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **วรรณฎฐกานต์ นุชพุ่ม (2557)** ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนบัตรเครดิตในครอบครองมีผลในทิศทางตรงข้ามกับ พฤติกรรมการ ชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนซึ่งหมายถึงยังมีจำนวนบัตรเครดิตในครอบครองจำนวนมากยิ่งส่งผลให้พฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิตเต็มจำนวนน้อยลง

การศึกษาจำนวนวงเงินกู้ที่ลูกหนี้ได้รับอนุมัติ พบว่า กลุ่มที่มีระดับวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติมากกว่า 1,000,000 บาท มีความสามารถในการชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ มากกว่า กลุ่มที่มีจำนวนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ ไม่เกิน 100,000 บาท และ 100,001-300,000 บาท 300,001-500,000 บาท, 700,001-1,000,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อาจเนื่องมาจากมีความมั่นคงในการทำงาน และมีภาระผ่อนชำระหนี้กับธนาคารพาณิชย์ ไม่เกิน 2 สถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ **แนวคิดคุณภาพชีวิตในการทำงาน** การได้ทำงานกับบริษัทที่มีความมั่นคง มีค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอกับการดำเนินชีวิตและแนวคิด การก่อหนี้เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ แต่ภาระหนี้ส่วนใหญ่ควรเป็นหนี้ที่ก่อขึ้นเพื่อช่วยให้คุณภาพชีวิตในระยะยาวของผู้กู้ดีขึ้นหรือช่วยเพิ่มรายได้ของผู้กู้ อาทิ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพ งานวิจัยของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์¹ สะท้อนสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยและ 3 สัญญาณสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่า ปัญหานี้สินเกินตัวเริ่มบั่นทอนและเพิ่มความเสี่ยงแก่ฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือน

การศึกษาในรอบ 5 เดือนที่เกิดสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ พบว่า ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้น้อยกว่าเดิม หลังจากรัฐบาลมีการคลายล็อกดาวน์สถานการณ์โควิด-19 ลูกหนี้ส่วนใหญ่จึงสามารถชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ได้เท่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการหนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ค่อยๆ ใช้น้อยๆ ทยอยจ่าย หนี้ทุกอย่างอาจไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ให้หมดในเวลาเดียวกัน มองหามาตรการช่วยเหลือจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาและลดการจ่ายชำระหนี้ให้น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด **BAMS 13 มิถุนายน 2563 : แนวคิด 5R** เมื่อโรคระบาดโควิด-19 แพร่ระบาดไปในหลายพื้นที่ทั่วโลก ผู้คนล้มตาย เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจทั้งในภูมิภาคและตลาดโลก อีกหลายชีวิตตกงาน สูญเสียรายได้ ไม่สามารถที่จะพยุงธุรกิจของตนขึ้นมาได้ ทำให้สภาพคล่องทางการเงินและธุรกิจหยุดชะงัก ซึ่งผลกระทบนี้ส่งผลต่อธุรกิจหลายด้าน ทั้งขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ ผู้ที่ปรับตัวเท่านั้นจึงจะอยู่รอด

การศึกษาผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยผลกระทบภายนอก ลูกหนี้ให้ความสำคัญมากที่สุดกับภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาหลังเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อ

ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ปัจจัยสถานะทางการเงินส่วนบุคคลจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลทำให้ลูกหนี้มีการปรับหรือมีการลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาชำระหนี้มากที่สุด และ ลูกหนี้ให้ความสำคัญกับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของเจ้าหนี้และความเข้าใจในมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้และวิธีการชำระหนี้ตามมาตรการช่วยเหลือจากเจ้าหนี้ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ปัจจัยทางด้านความมั่นคงในการทำงานในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ลูกหนี้เลือกที่จะเก็บเงินและชะลอการลงทุนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณิ สมตัว (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ สินเชื่อนโยบายรัฐของธนาคารออมสิน สาขาจะนะ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ สินเชื่อนโยบายของรัฐของธนาคารออมสินโดยรวม พบว่า ปัจจัยภายนอกธนาคาร มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารในระดับมาก ส่วนปัจจัยภายในธนาคาร และปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคลมีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากผู้การวิจัย (Contribution)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ลูกหนี้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงและมีภาระผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือนน้อย และในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ไม่ถูกลดเงินเดือน และ ทราบถึงมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ของเจ้าหนี้ ส่วนใหญ่จะสามารถชำระเงินกู้ให้กับธนาคารพาณิชย์เท่าเดิม ลูกหนี้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำและมีภาระผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือนสูง ถูกปรับลดเงินเดือน หรือตกงานในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 และไม่ทราบถึงมาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ของเจ้าหนี้ จึงไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 สถาบันการเงินควรนำไปเป็นหลักในการพิจารณาการให้สินเชื่อให้กับลูกค้านาคารพาณิชย์ ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 เพื่อลดปัญหาการค้างชำระเงินกู้ของลูกหนี้ สถาบันการเงินควรใช้มาตรการในการช่วยเหลือลูกหนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ไม่สามารถชำระหนี้ในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ แนะนำให้แก่มูลนิธิทางด้านการช่วยเหลือในการผ่อนผันการชำระหนี้

ข้อจำกัดในการวิจัยและงานวิจัยในอนาคต (Limitations and Future Research)

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไป นี้ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีความครอบคลุมเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป ควรศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมตามวิธีการที่มีความเหมาะสม เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความชัดเจนและตรงประเด็น

1. ควรศึกษาการรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมในการเลือกใช้มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ในสถานการณ์ โรคระบาดโควิด-19
2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้านาคารพาณิชย์หลังควบคุมสถานการณ์ระบาดของโควิด-19

เอกสารอ้างอิง

- ฤทัยรัตน์ ดวงชื่อ (2558) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ ของลูกค้าเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจ ,มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรพล วิลาวรรณ และ สุภาภรณ์ พวงชมพู (2558) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินทางการเกษตรของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ,สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธนวันต์ มุสิกกุล (2560) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัดส่วนหนี้สินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ในประเทศไทย,การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน,มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ลลิตา บุตตา (2559) การศึกษาเรื่อง หนี้ภาคครัวเรือนและวัฏจักรธุรกิจ การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภกร อิ่มสุข (2561) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้ของลูกค้าหนี้สินเชื่อ สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรรณิ สมตัว (2559) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ สินเชื่อนโยบายรัฐของธนาคารออมสิน สาขาจะนะ จังหวัดสงขลา สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วรรณัฐกานต์ นุชพุ่ม (2557) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- เครือวัลย์ วงษ์ไพบูลย์ (2562) การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- อัจฉรา ยาชะวันนา (2555) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชลธิชา สุวรรณพิทักษ์ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้สินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา: ธนาคารกสิกรไทย จำกัด มหาชน หน่วยบริหารคุณภาพสินทรัพย์ พัทธกลาง สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
- สุพัตรา มนัสชล และ นลินี ทินนาม (2560) งานวิจัยเรื่องศักยภาพในการชำระหนี้ของผู้กู้โครงการสินเชื่อฟื้นฟู SMEs จากอุทกภัยและภัยพิบัติ ปี 2560 มี หลักสูตรบริหารธุรกิจ (การเงิน) สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161